

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

9 Nisan 2025 tarihinde Hakkâri ilimiz ve ilçelerinde etkili olan şiddetli fırtına sonucunda kent genelinde 69 yapının çatısı zarar görmüş, çok sayıda yapıda maddi hasar oluşmuş ve 3 yurttaş hafif şekilde yaralanmıştır. Saatte 100 km'yi bulan rüzgâr nedeniyle yaşanan bu olay, Meteoroloji Genel Müdürlüğü tarafından "turuncu kod" ile önceden uyarılmış bir doğa olayı olmakla birlikte, yerel ve merkezi afet yönetimi sisteminin yeterliliğini bir kez daha sorgulatmaktadır.

Afet risklerini azaltmaya yönelik politika ve uygulamaların, sadece müdahale odaklı değil; önleyici, yapı güvenliğini esas alan, kent planlamasına entegre edilmiş bir anlayışla yürütülmesi zorunludur. Ancak Hakkâri örneğinde, bu bütüncül yönetim yaklaşımının gerek merkezi idarede gerekse yerel yönetimler düzeyinde yeterince kurumsallaşmadığı görülmektedir.

Bu bağlamda, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun, 7269 sayılı Afet Yasası, 3194 sayılı İmar Kanunu ve Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği gibi düzenlemelerin uygulama alanlarındaki etkinliği sorgulanmalıdır. Aynı zamanda, Türkiye Ulusal Risk Kalkanı Modeli ve İklim Değişikliği Uyum Stratejisi ve Eylem Planı gibi üst politika belgeleri kapsamında, iklim temelli afet risklerine karşı kırılgan bölgelerde dayanıklılık artırıcı yatırımların hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Hakkâri gibi topoğrafik, iklimsel ve yapısal kırılganlığı yüksek bölgelerde bu tür meteorolojik afetler, yalnızca anlık zararlar doğurmamakta, aynı zamanda mevcut altyapı eksikliklerini, denetim yetersizliklerini ve yönetim zaafılarını da görünür kılmaktadır. Özellikle çatı sistemleri, taşıyıcı yapı elemanları ve kentsel yerleşim planları gibi başlıklarda, yapı denetimi ve yerel yönetim uygulamalarının merkezî destekle bütüncül biçimde ele alınması gerektiği açıktır.

Bu kapsamda, sadece olayın nedenlerinin değil, ortaya çıkan maddi hasarın teknik ve mali yönlerinin de sistematik biçimde tespit edilerek, mağdur yurttaşların desteklenmesi ve benzer afetlerin tekrarının önlenmesi adına gerekli adımların atılması elzemdir. İlgili Bakanlıkların bu yönde hasar tespiti, risk analizi ve koruyucu önlem süreçlerini acilen başlatmaları gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Hakkâri ilimiz ve ilçelerinde Fırtınadan etkilenen yapılarda meydana gelen çatı hasarları ve diğer fiziksel yıkımlara ilişkin olarak Bakanlığınız teknik ekiplerince yerinde bir yapı incelemesi yapılmış mıdır? Hasarın nedenlerine dair bir mühendislik raporu hazırlanmış mıdır?
2. 6306 sayılı yasa kapsamında Hakkâri’de riskli yapı ilan edilen alanlar mevcut mudur? Bu alanlarda fırtına sonrası yapılan yeni değerlendirmeler doğrultusunda dönüşüm programları genişletilecek midir?
3. İklim değişikliği kaynaklı meteorolojik afetlerin artış gösterdiği bu dönemde, yapı standartlarının bu riskleri karşılayacak şekilde güncellenmesi planlanmakta mıdır? Bu kapsamda yerel yönetimlere teknik ve mali destek sunulacak mıdır?
4. Fırtınadan etkilenen bölgelerde, rüzgâr yükü ve topoğrafik riskleri içeren mikro bölgeleme çalışmaları yapılmış mıdır? Yapılmadıysa, bu yönde bir planlama takvimi oluşturulmuş mudur?
5. Türkiye İklim Değişikliği Uyum Stratejisi kapsamında Hakkâri ilimiz ve ilçeleri pilot uygulama bölgesi olarak değerlendirilmekte midir? Değerlendirilmiyorsa, yaşanan bu afet sonrasında Hakkâri’nin planlamaya dâhil edilmesi amacıyla gerekli çalışmalar yapılacak mıdır?
6. Bakanlığınız, bu olay sonrası kent ve ilçelerin bütününde hasar tespiti, yapısal risk analizleri ve güçlendirme/onarım süreçlerine yönelik teknik destek sağlamak üzere bir eylem planı hazırlamayı planlamakta mıdır?